

חלוץ פרק שביעי עירובין

עו.

עין משפט גור מצוה

א א מיי פ"ג מהל' עירובין הלכה ד טו"ע פ"י ע"ב ע"ב פ"י ז ב שם ובפ"י שמו ע"פ פ"א:

ג א מיי שם הל' טו טור פ"ט שם פ"י ש"ע ע"ב:

ד ד מיי שם טו"ע שם ע"ב פ"י:

ה ה מיי שם הלכה ט טו"ע שם פ"י ט:

ו ו מיי שם טו"ע שם ע"ב פ"י:

ז ז מיי שם הל' ג' ע"ב טו"ע שם פ"י:

ח [מיי פ"ה מהל' שבת הל' טו:]

א שם ט. ג' ע"ב ט. נקמן פה: פו. וקא: ט) [נקמן פה: ממונות טו:] א) ז"ל ג' כ"י וכל' נקמן פ"ג:] ד) [נקמן פ"ג:] ט) שם ט) [טס:] ו) שבת קכ"ב: ח) כלל"ס פ"א מ"ט שבת: י) [בבב"מ שם: ט:] העלויות ומבשרי את העלמות:

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ע"ב וכו' דטעמא דר' יוחנן דמשום וכו' וכו' להשתמש שם לא כ"ל וכו' ו' נמקם: ב) ד"ה ברשיות דרבנן בפרק כ"ד כ"ב דף פ' א) ד"ה כותל וכו' דמקו' ד' אבות מ"ה שם: ד) ד"ה הטומא וכו' וכו' נקטיה לענין וכו' וכו' למפורשי מן:

מוסף רש"י

מקום שאין בו ארבעה על ארבעה. עומד בין רשות היחיד לרשות היחיד האלף וילכף מקום משום לא רשות בלתי נפשה הוא ובטל להכא ולהכא, והיינו מקום פטור (ע"ב ע"ב) ובלבד שלא יחליפו. דלא לימרו דקא מטייל מרשות היחיד לרשות היחיד וא"ל מרשות היחיד לרשות היחיד (ט"ז) ויהי' משל תורה. יתר ממה שפסקה תורה להצדיק (ובח"מ פ"ג). פגה. אלה שלם בשלה כל זכרה וטומאין בתנן להחליט ותנן מוקלף חי לטע' שאין (שבח קכ"ב). אם מגולה מקצתה. שיהא לאחזה נמקס להמגולה, אפילו ע"ב מן הג' לנ"ב, שאין לטע' להגיה התנן אלא מבניה מקום הניטל (ט"ז) והתנן משע' וטע' (ט"ז) הומוני לפת. להטמא דקרקע שכן דלכו (שבח קכ"ב).

רבינו חננאל

ר"י יוחנן אמר אם יש כמות ד' ויש עליו פירות, עולין בני ארבעה זו לחצר זו ואוכלין שם. ואם אין בו ד' אפי' אם אינו להעלות בו מעלין. ד' יוחנן לטעמיה, דאמר מקום שאין בו ד' ע"ד מותר לבני רשות הרבים ולבני רשות היחיד לכתף עליו, ולבלבד שלא יחליפו זה מזה. ואמרינן וכו' רב לית ליה את דר' יוחנן. אלא ליעולם אית ליה וכו' אית ליה לרב האי סברא ברשויות דאורייתא כגון רשות היחיד ורשות הרבים, אבל ברשויות דרבנן כגון זה הכותל לית ליה, (דסברין) חכמים עשו חיזוק לדבריהם יתר משל תורה, לפיכך אמר אסור להיזו בו אפי' כמלא ניימא. אמר רב נחמן כותל שבין שתי חצירות בבה [ו] ורחב ד', וצידו אחד שיה לארץ [נותנין אותו

מעלין. מחליצין לראשו והוא הדין דמורדין דמקום פטור הוא ובטל לכאן ולכאן להקל: מקום שאין בו ד'. רוחב ועומד בין רה"י לרה"ר ויש לנו היכר כגון גבוה מן הארץ ג' ואילו היה רוחב ד' היה נקרא רשות לעצמו והוא כרמלית ואסור לכאן ולכאן אבל

עכשיו נקרא מקום פטור ומותר לכאן ולכאן לכתף עליו משאוי שלהן: ובג"ד שלא יחליפו. דרבנן היא דלילו חיובא ליה דבעינן עקירה מרשות זו והנחה לרשות זו והכא עקירה מרה"י גמורה והנחה למקום פטור ועקירה ממקום פטור והנחה לרה"ר גמורה: וכך ליה ליה דרז דימי. בתמיה. והא מתניתא היא במסכת שבת פ"ק (דף ע"א) עומד אדם על האסקופה נוטל מעני ונותן לו מבטל הצית ונותן לו ובג"ד שלא יטול מזה ויתן לו: רשויות דאורייתא. כגון רשות רבים ויחיד: דרבנן. חלירות דרשות יחיד ויחיד הוא ומדרבנן הוא לאסור: ולידו אחד שיה לארץ. כלומר גבוה הוא מן האחת ונמנך הוא לחצרמה כגון שקרקעיתה של זו גבוה. כל כמה דלא גבוה י' קרי ליה שיה לארץ: נותנין אופו. להעלות והעורר מעלין וחצירו אסור: חריץ. על פני אורך החצירות מבדיל בין זו לזו הוא מחליף מעלייתא: שיה לארץ. שאינו עמוק ממנה י' כגון שקרקעיתה נמוך: אימא לא. משמיה דלדידיה נמי תשמיהו בשה הוא: לא בעימא פשיטתיה. מה שמנינו בו משמיהו: בעימא פשיטתיה. שנופלים הפסלים: בא למעט. אכותל קאי. וקס"ד שעה תל עפר למטה דקרקע סמוך לכותל או צנה אילטצה או הניח שם פספסים: אם יש במעוטו ד'. אורך דממנו ולמעלה הוא גבוה עשרה משמיהו בכל הכותל שהיה תשמיהו צמחט שעולה לו דרך פתחו: אי אהני מעוטא. למיהוי פתחא כוליה שרי: ואי לא אהני הא צטיל ליה: אמר רבינא. לאו מלמטה עסקינן דהתם ודאי צליר מד' לא מהני למידי אלא כגון שעקר חוליא מראשו מגובהו של כותל קרי ראשו כדמתן היו צראשו פירות [עו:] הלך אי היו מעוטא ארבעה אורך היו פיתחא לכל הכותל צליר מהכי פיתחא הוא דלא היו אבל לאשתמושי ציה שרי דכיון דלא גבוה לכותל ומיעט גבוה מעשרה. כל הני מיעוטי כגון דליכא י' מראשו לראש הכותל: מהי הוי. אכתי ניטל בשבת אותה בתבן להצטל ותבן מוקלף הוא ואסור לטלטלו כגון שהקלפו ללצון לצנים: וחררה ששטמיה.

אחמול בגחלים ועכשיו כבו ומ"מ מוקלץ הן. אבל לא כבו לא דמתוך שנהפכים מכבה את ה) התחטות ומבציר את העלויות כדאמרין בכריתות (דף כ'). דאיש לכו אוגניים. כעין ספלים שלנו דלכשיו עפר מונח עליהן והיו מוזז עפר ממקומו ודומה לחופר: ה. טומא. להנעו:

ורבי יוחנן אמר אלו מעלין בו'. פירוש מן הצית דמן החצר אפילו צרחו ד' שרי דכר"ש מוקי לה רבי יוחנן לקמן ברש"י כל גגות (דף ע"א): עורלין אין מעלין א. תימה דמאי קס"ד וכי לא ידע דרבי יוחנן איירי בצלן לו ארבעה וי"ל דס"ד דטעמא דרבי יוחנן (ה) משום דלין רגילות להשתמש

שם ולא אסרי אהדידי והוא הדין צרוח ד' כיון שהוא גבוה י' ואין נח להשתמש שם ולהכי לא פריך אלא לר' יוחנן אבל לרז דטעמא דמשום דבטל הוא לא שייך אלא בצלן בו ד' על ד': הבא במאי עסקינן ברשויות דרבנן. נראה דוקא כי הלא שהכל רה"י אלא שלא עירבו אבל מקום שאין בו ד' על ד' שצין רה"י לכרמלית אין נראה שיחלוק רב אלא מותר לצני רה"י ולצני כרמלית לכתף עליו וקני מוכח כן פ"ק (דף ע"ב) דמוקי רבא הא דלמר רב תוך הפתח אע"פ שאין בו ד' על ד' צריך למי אחר להמירו הפתוח לכרמלית משום דמלא מין את מינו ולרה"ר שרי ולא קאמר משום דעשו חיזוק אלא ודאי חף לרז בין כרמלית לרה"י לא עשו חיזוק ומיהו מליניו לעיני דהתם לא נקט טעמא דחיזוק משום דאית ליה טעמא אחרינא:

ברשויות דרבנן. צפרק כיצד (ט) משתפיין מיקל רב דימי טפי משמיה דרבי יוחנן ברשויות דרבנן ושרי אפילו להחליף כשיש בין רשות היחיד לכרמלית מקום שאין בו ד' על ד' והא דלמר ר' יוחנן הכא אלו מעלין מכאן ואוכלין מסיק דועירי אמרה:

כותל שבין ב' חצירות גבוה עשרה וצדו אחד שיה ארץ. לאו שיה ממש קאמר דאם כן לאו היינו כותל אלא הכל היא קרקעית חצר אלא כל שאין גבוה י' שיה לארץ קרי ליה כן פי' דיונונס ור"מ לרז חסדא דלמר צפרק כל גגות (לקמן דף ע"א): גידוד ה' ומחילה ה' אין מלטרפיין מאי קאמר נותנין אותו לזה ששה לארץ הא אין מוטללין בעליונה אלא צד' וי"ל דמכל מקום נפקא מינה דמך ד' א) מיהא שרי לעלטל מן הכותל לעליונה:

ההומוני לפת וצנן בו'. בשלה השרישו איירי דכשהשרישו לא היו ניטלין בשבת ור"מ בשלמא גזי כלאים ושבציעית אטריך לאשמועי' דלא גרינן כשמתכוון להטמין אטו דילמא אחי ליעט אבל מעשר מה שייך כלא אפי' השריש כיון דליכא תוספת ואי (ט) נקטינן לענין דשרי לעשר עליו מן התלוש או ממנו על התלוש ולא חיישינן דילמא אחי לפרושי מן התלוש על המחוזר ומן המחוזר על התלוש א"כ הוה ליה למנקט תמונה דגזי מחוזר ותלוש רגיל להזכיר תמונה בכל מקום אין תומיין מן התלוש על המחוזר פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה על פירות מחוזרין ואור"י דרגילות הוא שמתוספין מחמת ליתלומיה דקרקע כעין שאנו רואין שומין וצבליים שמתוספין אפילו כשמתוכם בחלון ועל אותו חסות קאמר דאין צריך לעשר הואיל והיו מתקנים מקודם לכן ודוקא נקט הטומא אבל אם לשם נטיעה עושה חושש משום כולם:

רבינו חננאל (המשך) לזה ששה לארץ. היה לזה ששה לארץ תשמיהו בנחת, וזה שצידו גבוה י' תשמיהו בקשה, ונותנין אותו לזה שתשמיהו בנחת] וכל זה לזה תשמיהו בנחת ולזה תשמיהו בקשה ונותנין אותו לזה שתשמיהו בנחת. וכן אמר רב תנמן בחריץ שבין שתי חצירות עמוק י' ורחב [ד']. וצידו אחד שיה לארץ נותנין אותו לזה שתשמיהו בנחת כו'. וצריכא דאי אשמעינן כותל משום דבגובהו משתמיש אינשי. פי' עומדין ומשתמישין. אבל חריץ דלא שחו ומשתמיש אימא לא כו'. בא למעט הכותל שגובהו מ' טפחים. אם יש במיעוטו ד' באורך הכותל על ד' מותר להשתמש בכולו. ואם לאו אינו משתמש אלא כנגד מיעוטו. פי' כנגד אותו המקום שמיטו בלבד. ואמר רבינא כגון שעקר חוליא מראשו של כותל כגון זה אינו משתמש אלא במקום מיעוטו בלבד. אי"ד ויחילא כפה ספל בקרקעית הכותל וחרבריה בארעא הוי מיעוט ואם היינו [רצון מערבין וכו'. ואקשינן עליה וחי חבריה מאי הוי, והנתיב פגה טמונה בתבן וחררה טמונה בגחלים ואם מקצתה מגולה ניטלת בשבת. ופירק כגון דאית ליה להאי ספל אוגנים. והן שפתים נמשכות לאחוריה הספל ומשתקעין בצפר, ואין מגולין שאינו יכול ליתלו בשבת שהרי אוגנים מוקיעין. ואקשינן עליה ואפי' הכי כיון ששוליה הספל מגולין הוה ליה כלי שהוא ניטל בשבת, וכל דבר שניטל בשבת אינו ממש, דרבנן הטומא לפת וצנן כחתה [הגפן]